

DECYZJA WYKONAWCZA RADY (UE) 2022/2080**z dnia 25 października 2022 r.****zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1350 w sprawie udzielenia Republice Litewskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/672 z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na wniosek Litwy z dnia 7 sierpnia 2020 r. Rada, w drodze decyzji wykonawczej (UE) 2020/1350 ⁽²⁾, przyznała Litwie pomoc finansową w postaci pożyczki o wartości nieprzekraczającej 602 310 000 EUR, o maksymalnym średnim terminie zapadalności wynoszącym 15 lat i okresie dostępności wynoszącym 18 miesięcy, w celu uzupełnienia krajowych działań podejmowanych przez Litwę na rzecz łagodzenia wpływu pandemii COVID-19 oraz w reakcji na konsekwencje społeczno-gospodarcze tej pandemii dla pracowników i osób samozatrudnionych.
- (2) Pożyczka miała być wykorzystana przez Litwę na sfinansowanie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnych środków, o których mowa w art. 3 decyzji wykonawczej (UE) 2020/1350.
- (3) Na wniosek Litwy z dnia 11 marca 2021 r. Rada, w drodze decyzji wykonawczej (UE) 2021/678 ⁽³⁾ zmieniającej decyzję wykonawczą (UE) 2020/1350, przyznała Litwie dodatkową pomoc finansową w wysokości 354 950 000 EUR poprzez podwyższenie do 957 260 000 EUR maksymalnej kwoty pożyczki o średnim okresie zapadalności nieprzekraczającym 15 lat i okresie dostępności wynoszącym 18 miesięcy, w celu uzupełnienia krajowych działań podejmowanych przez Litwę na rzecz łagodzenia wpływu pandemii COVID-19 oraz w reakcji na konsekwencje społeczno-gospodarcze tej pandemii dla pracowników i osób samozatrudnionych.
- (4) Dodatkowa pożyczka miała być wykorzystana przez Litwę na sfinansowanie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnych środków, o których mowa w art. 3 decyzji wykonawczej (UE) 2020/1350 zmiennej decyzją wykonawczą (UE) 2021/678.
- (5) Pandemia COVID-19 wyłączyła znaczną część ludności Litwy z aktywności zawodowej. Prowadzi to do powtarzającego się nagłego i poważnego wzrostu wydatków publicznych na Litwie w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 3 lit. a) i b) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1350.

⁽¹⁾ Dz.U. L 159 z 20.5.2020, s. 1.

⁽²⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2020/1350 z dnia 25 września 2020 r. w sprawie udzielenia Republice Litewskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 (Dz.U. L 314 z 29.9.2020, s. 35).

⁽³⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2021/678 z dnia 23 kwietnia 2021 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1350 w sprawie udzielenia Republice Litewskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 (Dz.U. L 144 z 27.4.2021, s. 12).

- (6) Pandemia COVID-19 oraz nadzwyczajne środki wdrożone przez Litwę w latach 2020, 2021 i 2022, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się pandemii oraz złagodzić jej skutki społeczno-gospodarcze i zdrowotne, miały i nadal mają ogromny wpływ na finanse publiczne. W 2020 r. deficyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych na Litwie wynosiły odpowiednio 7,3 % i 46,6 % produktu krajowego brutto (PKB), a pod koniec 2021 r. ich poziomy zmniejszyły się odpowiednio do 1,0 % i 44,3 %. Według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. na koniec 2022 r. deficyt oraz dług sektora instytucji rządowych i samorządowych na Litwie wyniosą odpowiednio 4,6 % i 42,7 % PKB. Ze śródkresowej prognozy Komisji z lata 2022 r. wynika, że PKB Litwy zwiększy się o 1,9 % w 2022 r.
- (7) W dniu 8 sierpnia 2022 r. Litwa zwróciła się do Unii o dodatkową pomoc finansową w wysokości 141 800 000 EUR przeznaczoną na dalsze uzupełnienie krajowych działań podejmowanych przez to państwo w latach 2020, 2021 i 2022 na rzecz łagodzenia wpływu pandemii COVID-19 oraz w reakcji na jej konsekwencje społeczno-gospodarcze dla pracowników. W szczególności Litwa przedłużyła dodatkowo lub zmieniła mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobne środki wskazane w motywach 8–9.
- (8) W „ustawie o zatrudnieniu nr XII-2470” z dnia 21 czerwca 2016 r. zmienionej „ustawą nr XIII-2822” z dnia 17 marca 2020 r., „ustawą nr XIII-2846” z dnia 7 kwietnia 2020 r., „ustawą nr XIII-3005” z dnia 4 czerwca 2020 r., i „ustawą nr XIV-131” z dnia 23 grudnia 2020 r., o której mowa w art. 3 lit. a) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1350 i „ustawą nr XIV-351” z dnia 27 maja 2021 r. oraz „ustawą nr XIV-911” z dnia 20 stycznia 2022 r., Litwa wprowadziła mechanizm dofinansowania dla pracodawców do szacunkowego wynagrodzenia każdej zatrudnionej osoby, która pozostaje bez pracy, jako środek wsparcia w czasie stanu wyjątkowego lub podczas kwarantanny. Przed dniem 1 stycznia 2021 r. pracodawca mógł wybrać, czy woli skorzystać z dofinansowania pokrywającego 70 % wynagrodzenia, do maksymalnej kwoty równej 1,5-krotności minimalnego wynagrodzenia, czy też z dofinansowania pokrywającego 90 % wynagrodzenia (100 % w przypadku pracowników w wieku co najmniej 60 lat), do maksymalnej kwoty równej minimalnemu wynagrodzeniu. Od 1 stycznia 2021 r. pracodawca może otrzymywać dofinansowanie pokrywające 100 % wynagrodzenia, do maksymalnej kwoty równej 1,5-krotności minimalnego wynagrodzenia. Pracodawcy korzystający z tego mechanizmu muszą utrzymać zatrudnienie co najmniej 50 % pracowników przez co najmniej trzy miesiące po zakończeniu okresu dofinansowania.
- (9) Zgodnie z „ustawą o zatrudnieniu nr XII-2470” z dnia 21 czerwca 2016 r. zmienioną „ustawą nr XIII-3005” z dnia 4 czerwca 2020 r., o której mowa w art. 3 lit. b) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1350, i następnie „ustawą nr XIV-351” z dnia 27 maja 2021 r., przed 1 lipca 2021 r. dofinansowanie wypłacano również pracownikom powracającym po okresie pozostawania bez pracy, przez maksymalnie sześć miesięcy od chwili powrotu do pracy. Z zastrzeżeniem limitu na poziomie minimalnego wynagrodzenia lub dwukrotności minimalnego wynagrodzenia, w zależności od rodzaju działalności gospodarczej prowadzonej przez pracodawcę, kwota dofinansowania wypłacana w pierwszym i drugim miesiącu po powrocie do pracy mogłaby wynosić nawet 100 % wynagrodzenia pracownika, w trzecim i czwartym – 50 %, a w piątym i szóstym – 30 %. Od 1 lipca 2021 r. dofinansowanie wypłacano również pracownikom, którzy wracają do pracy po okresie pozostawania bez pracy, przez maksymalnie dwa miesiące od powrotu do pracy. Dotacja w pierwszym miesiącu wynosi 100 % wynagrodzenia pracownika, ale nie więcej niż 0,9 płacy minimalnej, a w drugim miesiącu – 100 % wynagrodzenia pracownika, ale nie więcej niż 0,6 płacy minimalnej. Dofinansowanie to można uznać za środek podobny do mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy, o których mowa w rozporządzeniu (UE) 2020/672, ponieważ służyło ono zapewnieniu wsparcia dochodu dla pracowników oraz pomaga w utrzymaniu istniejących stosunków pracy.
- (10) Litwa spełnia warunki dotyczące zwrócenia się z wnioskiem o pomoc finansową, które określono w art. 3 rozporządzenia (UE) 2020/672. Litwa przedstawiła Komisji odpowiednie dowody potwierdzające, że faktyczne i planowane wydatki publiczne wzrosły od 1 lutego 2020 r. o 1 264 915 309 EUR w związku ze środkami krajowymi przyjętymi w celu złagodzenia skutków społeczno-gospodarczych pandemii COVID-19. Stanowi to nagły i znaczny wzrost, ponieważ dotyczy on również przedłużenia lub zmiany istniejących środków krajowych bezpośrednio dotyczących mechanizmu zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnych środków, które obejmują znaczną część przedsiębiorstw i ludności aktywnej zawodowo na Litwie. W ramach zwiększonej kwoty wydatków Litwa zamierza sfinansować 144 350 000 EUR ze środków unijnych, a 21 505 309 EUR – ze środków własnych.
- (11) Komisja skonsultowała się z Litwą oraz zweryfikowała nagły i znaczny wzrost faktycznych i planowanych wydatków publicznych związanych bezpośrednio z mechanizmami zmniejszonego wymiaru czasu pracy oraz podobnymi środkami, o których mowa we wniosku z dnia 8 sierpnia 2022 r., zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2020/672.

- (12) Należy zatem udzielić pomocy finansowej, aby pomóc Litwie w przezwyciężeniu skutków społeczno-gospodarczych poważnych zakłóceń gospodarczych spowodowanych przez pandemię COVID-19. Komisja powinna podejmować decyzje dotyczące terminów zapadalności, wysokości i uruchamiania transz i podtransz w ścisłej współpracy z organami krajowymi.
- (13) Ponieważ okres dostępności wskazany w decyzji wykonawczej (UE) 2020/1350 upłynął, potrzebny jest nowy okres dostępności dodatkowej pomocy finansowej. Wynoszący 18 miesięcy okres dostępności pomocy finansowej udzielonej decyzją wykonawczą (UE) 2020/1350 należy przedłużyć o 21 miesięcy, w związku z czym łączny okres dostępności powinien wynosić 39 miesięcy od pierwszego dnia po dniu, w którym decyzja wykonawcza (UE) 2020/1350 stała się skuteczna.
- (14) Litwa i Komisja powinny uwzględnić niniejszą decyzję w umowie pożyczki, o której mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/672.
- (15) Niniejsza decyzja powinna pozostawać bez uszczerbku dla wyniku procedur dotyczących zakłóceń funkcjonowania rynku wewnętrznego, które mogą zostać podjęte, w szczególności zgodnie z art. 107 i 108 TFUE. Niniejsza decyzja nie uchyla obowiązku powiadomienia Komisji przez państwo członkowskie, na podstawie art. 108 TFUE, o przypadkach potencjalnej pomocy państwa.
- (16) Litwa powinna regularnie przedstawiać Komisji informacje dotyczące realizacji planowanych wydatków publicznych, aby umożliwić Komisji ocenę stopnia realizacji tych wydatków przez Litwę.
- (17) Decyzję o udzieleniu pomocy finansowej podjęto, uwzględniając istniejące i przewidywane potrzeby Litwy, a także już przedłożone lub planowane wnioski pozostałych państw członkowskich o pomoc finansową na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672, z uwzględnieniem zasad równego traktowania, solidarności, proporcjonalności i przejrzystości,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji wykonawczej (UE) 2020/1350 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Unia udziela Litwie pożyczki do maksymalnej wysokości 1 099 060 000 EUR. Maksymalny średni okres zapadalności pożyczki wynosi 15 lat.

2. Okres dostępności pomocy finansowej udzielonej na mocy niniejszej decyzji wynosi 39 miesięcy od pierwszego dnia po dniu, w którym niniejsza decyzja stała się skuteczna.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Warunkiem uruchomienia pierwszej transzy jest wejście w życie umowy pożyczki, o której mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/672. Wszelkie kolejne transze uruchamiane są na warunkach określonych w tej umowie pożyczki lub, w stosownych przypadkach, warunkiem ich uruchomienia jest wejście w życie addendum do tej umowy pożyczki lub zmienionej umowy pożyczki zawartej między Litwą a Komisją, zastępującej pierwotną umowę pożyczki.”;

2) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3

Litwa może finansować następujące środki:

a) dofinansowanie wynagrodzeń w trakcie okresu pozostawania bez pracy przewidziane w art. 41 »ustawy o zatrudnieniu nr XII-2470« z dnia 21 czerwca 2016 r., ostatnio zmienione »ustawą nr XIV-911« z dnia 20 stycznia 2022 r.;

- b) dofinansowanie wynagrodzeń po okresie pozostawania bez pracy przewidziane w art. 41 »ustawy o zatrudnieniu nr XII-2470« z dnia 21 czerwca 2016 r., ostatnio zmienione »ustawą nr XIV-351« z dnia 27 maja 2021 r.;
- c) zmienione w 2020 r. świadczenia dla osób samozatrudnionych przewidziane w art. 5-1 »ustawy o zatrudnieniu nr XII-2470« z dnia 21 czerwca 2016 r.;
- d) zmienione w 2020 r. świadczenia dla osób samozatrudnionych prowadzących działalność rolniczą przewidziane w art. 5-2 »ustawy o zatrudnieniu nr XII-2470« z dnia 21 czerwca 2016 r.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Litewskiej.

Niniejsza decyzja staje się skuteczna z dniem jej notyfikacji adresatowi.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 25 października 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. SÍKELA
